

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók a dohánytözsdeben.

Wahrmund — Szabó.

(*) Két tény áll előttünk s szinte ellenállhatlan erővel provokálja az összehasonlítást.

Az egyik a hírhedt innsbrucki tanár, a zsidóból eredménytelenül kikeresztelt Wahrmund esete, mely — hála az egész világ egy követ-fújó zsidósajtójának — immár nem országos, de valóságos világ-eseményé (á la Dreyfuss) nőtte ki magát.

A kis volt zsidó tanár, ki ma még az innsbrucki egyetem egyházi tanszékén ül s akinek korszakot alkotó személye körül ma az egész monarchia közvéleményének hullámai tombolnak, rossz lát telt a tüzre. Katholikus pártfogással előkelő állásba jutott s most a *faji moralnak* a keresztíviz által lelkéből ki nem mosott elveit követve harappa kenyeret szerző jóakaróinak kezét.

Otomba istenkáromlásokkal szaturált előadását, melyet brosurában is kiadott, a törvény elkobozta. Benne a *katholikus egyházjog laudra* a legdurvább módon támadja nem csak a katolikus egyházat, annak legszentebb intézményeit, legfenségsőbb hittételeit, de magát a keresztények Istenét is. Valóságos undor két a jóízű, érzékű emberben, ha végigolvassa azokat az aljas szemelvényeket, melyeket földmivényéből a magyar lapok is közölnek. Arcpírító hazugságoktól hemzseg ez a

szennyirat, melynek elkövetője ellen az egész Ausztria s első sorban a hitéhez hű Tirol keresztény lakossága fellázadt.

Mi sem természetesebb, mint hogy a világ minden zsidólapja huszonnégy óra alatt összeröfönt, hogy megvédelmezze a *faji moralhoz* a reáparazolt keresztíviz dacára is hű zsidót, kinek a katolikus közvélemény a *katholikus egyházjogi* tanszékéről való eltávolítását követeli. Tanítási szabadságot, egyetemi autonómiát emlegetnek, a nuncius fejét (jó, hogy a pápát nem) követelik, Ausztria és a Vatikán közötti szakadástól beszélnek, csak azért, mert Wahrmund — zsidó volt s ma is a *faji moral* alapján áll.

A magunk részéről azt hisszük, hogy hála az osztrák katolikusok jól szervezett táborának s az osztrák katolikus sajtó erejének, Jerikó falai nem fognak összedőlni ettől az időtlen lármától s az et zsidó rövid időn belül menni fog.

A másik a mi házi esetünk. Egy derék, erősen keresztény meggyőződésű reáltanár ír néhány erős-hangu cikket a zsidó faji moral és a Talmud néhány embertelen passzusa ellen; általában megemlékezik egy zsidó tanárról, ki *keresztény növendéke lelkébe a szülőitől kapott jó példért a keresztény vallás iránt való megvelést iparkodott beleoltani* s a mi saját

külön helyi zsidóságunk mint egy ember áll talpra, hogy a keresztény tanár verét vegye.

A kimondott igaz szó, a keresztény vallás védelmezésének jutalma egy, bizonyára egyoldalú (mert más nem is lehet) információ alapján foganatosított főigazgatói felfüggesztés, mely két nap után — igen helyesen — visszavonatik.

Ugyanaz a zsidó sajtó, mely Wahrmund eseténél szinte dühöng a vélemény-szabadság megvédelmezésében, itt rögtön álarcot cserél, felekezeti türelmetlenségről beszéls kimondja a Cheremet arra a keresztény emberre, ki elég vakmerő volt mint publicista az iskola falain kívül (nem a kathedrán mint Wahrmund) az igazságot kimondani.

Sajnos, mi még nem tartunk ott, ahol osztrák hittestvéreink. Sajtónk (hála a magyar katolicizmus élhetetlenségének) csak most ébredesz s így az eset ma még csak a helybeli zsidóság egy fiatal tagjának tolla útján jutott az ország közvéleményé nyének tudomására.

Katholikus szervezkedésünk még csak csecsemőkorát éli s látszólag semmi jogcíme arra, hogy mint ilyen, az ügy elbírállása alkalmával súlylál essék a mérleg serpenyőjébe.

A Chevra Kadisa már ülésezett, de a keresztény közvélemény még nem adott

Szép asszonyok.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Az asszony kint ült a házuk előtti kis folyosón és sütkérezett a kora tavaszi napsugárban. Lomposan, unott arccal nézte a kezét, a szépen ápolt fehér kezeit a miket a térdén kulcsolt össze a hanyag ülésben. Oldalt, a kis szurtos sötét konyhában élesen verte ki a kilencet a régi mód szerkezet, a rózsás cífrájú vén óra. Az asszony egy kissé felcseszelt és vékony, nyújtott hangon bekiáltott a szobában foglalatlanoktól öklönyi kis szolgáló leánynak:

— Szuzsi, elkészült-e már a dolgoddal?

— Mindjárt készen leszek nagysága, pörgött odabentről egy szapora hang. A kis kékfestő szoknya libeggett jobbra-balra s két vörös, a néhez munkába megdúzzadt kéz igyekezett átnyalabolni a nagy kemény párnákat, beléizzadva keservesen. Mert nagy mesterség ám úgy felvetni az ágyat, hogy az egyenes legyen, mint a deszka, ne essék benne gödör itt-ott s a terítő is úgy álljon rajta, mint a parancsolat, egyik végre ne álljon rajta, mint a másik. Olyan nagy művészet, hogy alig telik ki egy tizenhárom esztendő kis

leánytól a kire egy forint ötven krajcár van előirányozva minden hónap elsejére. Ezt rendszeresen mindjárt külön is szokta tenni Kemény ur, az árva sóráktár kezelőtisztje, a kinek egyelőre még nem telik több ilyes célokra. De hát meg van előlgedve. — Meg vagyunk elégedve, — teszi hozzá ideges kézdörzsöléssel. Mariska pártlan asszony, nagyon szépen be tudja osztani.

Mariska pedig mindig ott ült azon az egy ültő helyén és most már a körmeit vizsgálta. Remekszép körmei voltak. A piros vér majd keresztül tört rajtuk, hogy olyan volt mindenik ujja külön-külön, mint valami fantasztikus délszaki virág, hogy ne mondjam: mint azok a tengerben élő virág csodák, amik husból és vérből vannak. Akármelyik bankárleány drága nagy ezresekért elcserélte volna érte a maga szögletes kezét a min nem fogott semmiféle patikászert — elcserélte volna, ha úgy lehetne. O talán több hasznát vehette volna.

Az asszonynak is ilyesmi juthatott az eszébe, mert kellemetlen mosolygásra húzta a száját. Majdnem elfintorult az arca, a szép, szabályos vonásai, s a két ívelt korom-fekete szemöldök úgy rándult össze, mintha haragba volna egymással.

A nap is elbujt. Kongyaszűző fellegek jöttek fel délről utóbb lagyos tavaszi eső kezdett szemecskélni. Már az asszony ruháját csapkodta a borzas fekete haját, mely fésűlellettől lógott ki a fakó kendője alól.

A kicsi szolgáló szólott ki ujfennt:

— Tessék bejönni nagysága, — megfázik.

Az asszony gépiesen kelt fel és topogni kezdett a kis köves gangan. A lábait elszibbadtak.

Ugy állva szinte nagyobb volt a rendesen. A lompos pongyoláján is áttetszett a karcsú, formás teste, mely rugonyos volt mint a párdúc. Majdnem meg kellett hajólnia, hogy a kis alacsony lakásba belépett. Mindjárt utána jött az ur, Kemény ur, a sórárt hivatálnok. Vörös, alacsony kis emberke, de csupa jószágból összerakva. Valami mondani valója lehetett, mert világoskék szeméi ragyogtak s már az ajtóban elkezdte.

— Mariska.

Az asszony gunyos pózzal fordult vissza a tükörtől, épen haját tűzte fel.

Kemény ur egy kicsit csillapította a nagy örömet és szinte kérelve szólott a feleségéhez:

ELSŐ SZENT ALDOZASI EMLÉKKEPEK VALAMINT MINDENMŰ SZENT KÉPECSKÉK

legnagyobb választékban, különféle alakban és a legszebb kivitelben, magyar, német vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók BUZÁROVITS GUSZTÁV könyvkereskedésében Esztergombán.

Mutatvány-képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Mai lapunk 4 oldal.

Beszélgetés: Bizottsági tagok Beszélgetének egymással: Egyik Havranék, a másik Saára pártján van. Eleinte szelidebben gonyolódnak, aztán mind hevesebben nekijárnak. (Igy szokott ez mostanában mindenütt lenni.)
 A.: Minek akarják önkét elhietni a közön-séggel, hogy mióta Saára: Gyula dr. képviselő lett, azóta a város olyan pompás anyagi elő-nyökhöz jutott.
 B.: Dehogyan akarjuk mi elhietni. Csupán a tényeket konstatáljuk. Pl.: A fogyasztási adónk eddig minden három esztendőben jelentősen emel-kedett, most 1908-ra nemcsak hogy nem emel-kedett, sőt egyszerre 15 ezer körönával csökkent. A reálskolánál megnyertünk erre az évre 4900 kort., jövőre elégednek még 5000-rot s urban vagyunk oda, hogy az egész iskolát összes ter-heivel az állam veszi a nyakába. Az iparskolánál kaptunk 3000 koronát s a még hiányzó 1690 kor. megnyerésére jóváírni kúlatásaink vannak. Az iparskola építésének költségeit nem vállalta ugyan magára az állam, de négyes nyujt akkora segítyt, hogy abból a törlesztéses kölcsön évi összegét fedezni lehet.
 A.: Hát aztán azt tetszik hinni, hogy mindöz nem következett volna be amugy is? Húszén kér-vények évről-évre mentek fel a miniszteriumhoz.
 B.: Én nem hiszek semmit, hanem látom azt, a mit látok. Tudom azt, hogy méltóságos kérvények évről-évre mentek fel a miniszteriumba, a hol az ilyen kérvények gammaival tovernek, hogy akár egy féli szezonot ki lehetne velük fűteni. Különösen egyesgyedül csak azt látom, hogy annyi esztendő óta ránk se hederítettek odaforán s mióta Saára Gyula dr. a képviselőnk, itt is ott is észrevesznek bennünket, sőt segítenek is raj-tunk. Lehet, hogy mindez esetleges, de furcsa, hogy ezek az eszegek éppen csak a legeslegutóbbi időben és azelőtt sohasem fordultak elő.

Betörés Mórón. Stulla Viktor vasdinyei születésű cipészgyérmek neve nem ismeretlen a büntügyi kronikánknál. A legújabb lopást folyó hó 16-án követte el Mórón, Kuff Ferenc házában. Mig a háznép távol volt, bezúgta az üveges folyosó ablakát s azon át beosont a szobába. A szekrényből 320 koronát klopolt, a többit azonban csodálatosképen érintetlenül hagyta. Mindjárt gaval-lérosan bevásárolt a lopott pénzből, de sorra járta a korcsmákat is. Bököllekezdése fogta gyu-mba, melynek alapján a csendőrkök le is tartóz-tatták. Ekkor már csak 171 korona volt nála.

Szettápellé martirkoszorú. Ismerjük azt a gyalazatos támadást, melyet Gers: Tóbiás s ha-szonló lelkiismeretű társai intéztek a Budapestről idecsábított Röhlich Ferenc keresztényszocialista munkás ellen. Az orviamadási után megugrottak a főcinkosok, azonban Münchenben mégis sike-rült elfogni őket. A törvényszék annak rendje és módja szerint ítélte büntös fejük fölött. Az egyik elítélt Gers Tóbiás leítte büntetését s tegnap szabadlábra engedték. Egyben azonban további eljárásra átadták a rendőrségre szegény fejét. A rendőrség mint a közbiztonságra veszélyes szocialista zavargót kitoloncolja a város területéről, sőt meghozza a kilátó végzést is. Erdekcs, hogy az elvtársak minden áron máris-lovoggá akarják útni a jeles alakot. Itt akarják helyben elhelyezni minden áron. Egyik pl. jelentkezett, hogy Gers Tóbiás neki tartozik. Minthogy azonban nem tudja megfizetni a tartozást, Tóbiást házába fogadja s ledolgoztatja vele. Sőt Steiner Jákó elvtárs is incselkedett a rendőrkapitányi végzés körül. Minden áron meg akarta győzni a kapitányságot arról, hogy Pitka Ferék helyben munkába áll s állandó lakhelye, Gers Tóbiást azonban a jákói síralmak dacára egyszerűen kiebnuadták.

Teringettét. Szegi János úram 66 esztendő életében állandóan jóbarátságban volt a borral s pálinkával s egyéb itókával. Hites fele-ség halála után a menyje, ifj. Szegi Jánosné, aki-nél az öreg élete utolsó napjait megvonta ma-gát. Az öreg végre is megunt az asszonyi ze-nebonát s legutóbb, midőn pityókcs fövel bak-tatott haza, az őt dorgáló nyenyének keményen odamondogatta, hogy: eddig és ne tovább, mert kövök. Felfogta a puskát s patdogó hangulaton járt-kelt a puskával, hogy az asszonyi nyelvjárást visszavertesse. A menyecske végre is a csendő-rökhoz fordult, mire az öreg Szegi János is le-eresztelte a puskát.

A nádor-utcai tragédia szomorú ál-do-zata, Laki Pista jobban van. A szurás szívét nem érte, hanem csak tüdejébe hatolt bele. Az orvo-sok reménylik, hogy az erős szervezeti fiút megmenthetik az életnek. A fiú folyton eszmé-leten van, tegnap már átvittek a vizsgálóbíróhoz, hogy kihallgassák. Tüske István pedig, a gyilkos csavargó tegnap már beköltözött a kir. törvény-szék bürtönébe vizsgálati fogságra.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emul-sio, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészségét ad s a fogak erősen és tehéren bujnak ki. A

SCOTT-féle Emulsio

oly jóízű és edcs, hogy a gyer-mekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, mi-által a szülőknak, valamint a gyermekeknek nyugodt, hár-borítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 Allér. Kapható minden gyógyszárban.

Változás. A mult héten ünnepelte a helybeli szociáldemokrata munkások most már csak háromszára tehető óriási tömege a március 15 két. Kivonultak a szabadságoszoborhoz azok, a kik a szabadságot csak akkor tisztelik, ha nekik van, mást azonban fejbevernek, ha véle-ményt mer nyilvánítani. Tüntettek a szabadság-szobor, a hazáért elpusztított derék polgárok emléke előtt azok; a kik mellüket verve dicsek-szenek, hogy ők hazátlán bitangok. A szónokuk, a mint hallottuk, Gonda Béla (ezelőtt, a külső után itélve: Kohn Jakab) ur volt. A kik közel állottak hozzá, siettek a tisztességes drej schrittto betartani: mert Gonda ur mód nélkül fűcsögött. A külseje, emigy szemügyre véve meglepően — de azért épen nem nemesen — egyszerű volt. Délceg karika lábait kopott, a zsbíváson vásárolt nadrág fűde, cipőiből a nagyobbik lábujj kíván-csian nézett kifelé s pirulva kérdezte: igaz-e, hogy itt már a tavasz? A kabátja stilszerűen egészilete ki a többit. Csupán a mesésen szabály-szerűn ivben hajló sasorrát diszitette egy, nem munkást illető disz, a 25 krajcáros cvikker. Gonda ur mesés közönységgel beszélt, a körülötte állók törülgették az arcukat s a mennyiben Gonda urnak sikerült kicsavarni, az előretörő könnyeket is. A dolog elmult.

Pár nap multva Simon Sándor rendőrka-pitány Budapestre utazott. A búcsulótét kereste az esküdtészek előtt. Valamni Rózsa Károly nevű cucilista agitátor, a ki lapunk szerkesztője ellen is egy csomó becsületsértő kifejezést írt a Népszavába, őt is megsértette. Rózsát ugyan hiába köröztek országszerde, de megjelentek az esküdt urnak. Köztük Simon kapitány legnagyobb csodál-kozására Rózsa ur is. És pedig minő elváltozás-ban! Szinte rá se lehetett volna ismerni. Kinyitva tetőtől-talpig, klakk, frakk, jakk, délceg karika lábain, aranyszélű cvikker a mesésen szabályszerű ivben hajló orrán stb. Szóval egy perkt gallér, a kire a nap is pirulva mer sütei. A ki ha kif-zette mindazt, a mi rajta volt, (ez azonban nem muszáj, niert ne mondják joggal a szabók: inség s nyomor velünk!) igen csinos összeget fizetett érte: Simon kapitány csodálkozott, de azért megjegyezte azt, amit eddig már sokszor tapasztalt, hogy a cucilista agitátor urnak olyanok, mint a kameleon-virág. De ez már hozzatartozik már az útlethez. A buta közveté hogyan sza-vazna rájuk egyebéknél a képviselőválasztások alkalmával, ha majd az általános tilkos választás-akor: Gonda Béla ur (ezelőtt Khon Jakab) követ akar lenni, hogy megmentse az elvtársakat az inségtől és a nyomortól.

Hő cselédek. Schwarz Lázár szabad-battányi bérlő gazdaságában a cselédek rájárta-ak az uraság takarmányára és repájára. Régóta

tűnedezt kisebb-nagyobb mennyiségben a takar-mány, a boszorkányság előidéző oka azonban csak most jutott napvilágra: Az áruló a pókróc volt, melyen az elutalajdonított holmik nyomot hagyta. A hő cselédeket névszerint Bogdán Jánost, Berta Jánost, Simon Józsefet és Nagy Antal feljelentették.

Sulyos baleset. Matecz György és Hab-janeck József vasuti munkások tegnap reggel sulyos balesetnek estek áldozatul. Rendes napi foglalatosságuk közben a kazánlemezeket rakos-gatták. Saját vigyázatlanságuk folytán a lémezek megcsusztaak s rájuk zuhantak. Matecz György fején, Habjaneck József lábán szenvedett sulyos sebesülést. Mindkettőt beszállították a Szt. György kórházba ápolásra.

A hamis rokon. Tóth Mari hajadon a hiszékeny cselédeányokat alaposan kihasználta s azoknak magát, mint rokont bemutatva, tőlük több ruhadarabot magához véve, megugrott. Leg-utóbb f. hó 17-én a Simor-utcában lakó Kozula Erzsébethez állított be, hol rokoni szeretettel ölelte magához a mitsm sejtő Kozula Erzsébetet, ki felültve a fúrangos tolvajleánytól, sürü ólással viszonozta a sohse látott kedves rokont. Bezeg nagy volt az álmétkodása, midőn két perce az udvarra kellett kimennie s mire visszatért, az új rokonnak s több kedves ruhájának hült helyét találta. Rokoni szeretete ekkor már annyira meg-nyilvánult, hogy menten feljelentette az új rokont, kit Antal György rendőrnök sikerült is elfogni a minap. A bürtönben majd elmétkedhelik ökelme az enyém és a tied fogalmáról.

SZÍNHÁZ.

Szombaton a karszemélyzet jutalomjátéka a Vig özevyben, este a Kis szőkevény Dobsa Margit búcsufellettéve, vasárnap d. u. a Tündér-szerelmy, este búcsuelőadás: a Roméo és Julia. Mindannyi zsufolt ház mellett. Szalkai direktor dörzsölte a markát, a színészek pedig búcsuztak. Szomoruan is, jókedvvel is, hogy egyik-másik talán soha viszont se lásson bennünket. A szin-házlátogató közönség pedig némi fájdalommal vált el tőlük, mert hiszen sok-sok derült órát él-vezett át a révítkön. Csak a nemzet génusza, a jóízles nemtoje nem törülgette könnyező szemét. Ő nem vesztett semmit, sőt megkönnyebbülve sóhajtott fel, hogy: Hála Isten!

Fa eladás!!!

Méltóságos Zichy János gróf ur fővenyi erdejében eladó 38000 drb. 2 méter hosszú hasított, 6000 drb. gömbölyű ákacfa szőlőkaró. Nagylángon szép ültetnivaló harsfák 2-3 méter magas, lucfenyők 1-2 méter magas, pirámis és fekete jegenyefák 3-4 centi méter vastag. Megkeresések

erdézi hivatal Nagyláng,
Fejérmegyei Intézendők.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.